

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการกำจัดขยะมูลฝอย ของประชาชน อำเภอบางกล่ำ จังหวัดสงขลา

Factors Associated with Waste Disposal Behavior among People in Bang Kham District, Songkhla Province

เที่ยงธรรม อินแก้ว^{1*}

Thiangthum Inkaew^{1*}

บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงสำรวจนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ทัศนคติและพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชน อำเภอบางกล่ำ จังหวัดสงขลา กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 394 คน ทำการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามที่ได้รับการตรวจสอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน มีค่าถูกต้องเชิงเนื้อหาเท่ากับ 0.79 และแบบสอบถามค่าความเชื่อมั่นด้านความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมเท่ากับ 0.75 0.72 และ 0.76 ตามลำดับ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา และสถิติสหสัมพันธ์เพียร์สัน ผลการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความรู้ ($\bar{X} \pm SD$; 80.91 ± 11.59) ทัศนคติ (2.46 ± 0.31) และพฤติกรรมการกำจัดขยะ (2.41 ± 0.32) อยู่ในระดับดี โดยพฤติกรรมด้านการนำขยะมูลฝอยเศษวัสดุมาใช้ใหม่อยู่ในระดับปานกลาง (2.22 ± 0.32) โดยความรู้มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมในการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = 0.130$, $p\text{-value} = 0.010$) อย่างไรก็ตาม ทัศนคติไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมในการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชน ($r = 0.030$, $p\text{-value} = 0.554$) จากการศึกษาดังกล่าว เจ้าหน้าที่สาธารณสุขควรส่งเสริมการให้ความรู้การนำขยะมูลฝอยหรือเศษวัสดุมาใช้ใหม่โดยการนำมาประดิษฐ์เป็นสิ่งของต่าง ๆ เพื่อใช้ประโยชน์ในครัวเรือน และสามารถนำไปจำหน่ายเพื่อสร้างรายได้ให้แก่ชุมชนต่อไป

คำสำคัญ: ความรู้, ทัศนคติ, พฤติกรรม, การจัดการขยะ

Abstract

The purpose of this survey study was to investigate an association between knowledge, attitude and waste disposal behavior among people in Bang Kham District, Songkhla Province. In total, 394 samples were selected using multistage random sampling method. The data was collected using the

¹ นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ, สำนักงานสาธารณสุขอำเภอบางกล่ำ จังหวัดสงขลา 90110

¹ Public Health Technical Officer (Professional level), Bang Klam Public Health Office, Bang Klam District, Songkhla Province, 90110, Thailand

* Corresponding author; Email tuay02@hotmail.com, โทรศัพท์ 074-328034, 081-6909320, โทรสาร 074-328033 (Received: March 18, 2020; Revised: May 12, 2020; Accepted: May 12, 2020)

questionnaires which were checked by three experts. The content validity was 0.79. The reliability coefficients of knowledge, attitude and behavior of waste disposal were 0.75, 0.72 and 0.76, respectively. The data was analyzed using descriptive statistics and Pearson's correlation. Results showed that knowledge ($\bar{x} \pm SD$; 80.91 ± 11.59), attitude (2.46 ± 0.31) and behavior of waste disposal (2.41 ± 0.32) among people were rated at good level. The behavior of waste disposal among people was rated at moderate level (2.22 ± 0.32) Knowledge was statistically significantly associated with behavior of waste disposal among people ($r = 0.13$, $p\text{-value} = 0.010$). However, attitude was not associated with behavior of waste disposal among people ($r = 0.030$, $p\text{-value} = 0.554$). Results suggested that health professionals should promote among people's knowledge related to waste disposal or recycle by modify waste disposal to be utensils in order to utilize in households and building income in the community.

Keywords: Knowledge, attitude, behavior, waste disposal

บทนำ

ในปัจจุบันมีปริมาณขยะมูลฝอยเพิ่มขึ้น เนื่องจากการขยายตัวของชุมชนเมือง และการปรับเปลี่ยนวิถีชีวิตจาก สังคมเกษตรกรรมสู่สังคมเมือง การเพิ่มขึ้นของประชากร การส่งเสริมการท่องเที่ยว การบริโภคที่เพิ่มมากขึ้น ส่งผลให้ปริมาณขยะมูลฝอยในหลายพื้นที่เพิ่มมากขึ้น ตามอัตราการเกิดของจำนวนประชากร การขยายตัวทางเศรษฐกิจ และการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในการอุปโภคบริโภคของประชาชน โดยในปี 2561 มีปริมาณขยะมูลฝอยเกิดขึ้นประมาณ 27.8 ล้านตัน เมื่อเปรียบเทียบกับปี 2560 มีปริมาณเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.64 แม้ว่าปริมาณขยะมูลฝอยจะเพิ่มขึ้น แต่การจัดการขยะมูลฝอยในปี 2561 มีแนวโน้มดีขึ้น ขยะมูลฝอยชุมชนได้ถูกคัดแยก ณ ต้นทาง และนำกลับไปใช้ประโยชน์ 9.58 ล้านตัน คิดเป็นร้อยละ 34 เพิ่มขึ้น จากปีที่ผ่านมาร้อยละ 13 ส่วนใหญ่เป็นการใช้ประโยชน์จากขยะรีไซเคิล และทำปุ๋ยอินทรีย์ ขยะมูลฝอยชุมชน อีกจำนวน 10.88 ล้านตัน คิดเป็นร้อยละ 39 ถูกกำจัดอย่างถูกต้อง ส่วนที่เหลือเป็นขยะที่ถูกกำจัดอย่างไม่ถูกต้องประมาณ 7.36 ล้านตัน คิดเป็นร้อยละ 27 โดยเฉพาะการกำจัดแบบเทกองหรือเผากลางแจ้งในสถานที่กำจัด ขยะมูลฝอย การกอง

ทิ้งเอาไวหรือลักลอบทิ้งในพื้นที่สาธารณประโยชน์หรือลักลอบทิ้งลงสู่แหล่งน้ำ⁽¹⁾ ในส่วนจังหวัดสงขลาพบว่า มีปริมาณขยะมูลฝอย ในปี 2561 จำนวน 1,322 ตันต่อวัน ปริมาณขยะที่มีการจัดเก็บโดยองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 761 ตันต่อวัน ถูกกำจัดตามหลักวิชาการ จำนวน 688 ตันต่อวัน และกำจัดไม่ถูกหลักวิชาการ 73 ตันต่อวัน โดยการเทกองในแหล่งสะสมขยะมูลฝอยหรือบ่อกำจัดขยะมูลฝอยที่ไม่ถูกหลักวิชาการ⁽¹⁾

จากการดำเนินการที่ผ่านมา อำเภอบางกล่ำ มีการจัดการขยะมูลฝอย โดยองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการในการจัดเก็บขยะในชุมชนในปี 2559 - 2561 มีปริมาณขยะมูลฝอยที่จัดเก็บได้ จำนวน 781.05, 876.30, 915.00 ตัน/ปี ตามลำดับ⁽²⁾ จากข้อมูลขยะมูลฝอยมีปริมาณเพิ่มขึ้นทุกปี อำเภอบางกล่ำ จึงได้กำหนดการจัดการขยะเป็นนโยบายสำคัญ ในปีงบประมาณ 2561 โดยใช้กระบวนการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับอำเภอ (พชอ.) ในการขับเคลื่อนการจัดการขยะมูลฝอย ได้มีการดำเนินการอบรมให้ความรู้แกนนำ อสม. การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในชุมชน สร้างครัวเรือนต้นแบบในเรื่องการจัดการขยะ และมีการจัดกิจกรรมให้ความรู้ประชาชนอย่าง

ต่อเนื่องในทุกตำบล และหมู่บ้าน โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ให้ความร่วมมือในการดำเนินงานการจัดการขยะภายในชุมชนเป็นอย่างดี จากการดำเนินงานมาได้ระยะเวลาหนึ่ง พบว่า ในปี 2562 มีปริมาณขยะมูลฝอย 907.56 ตัน/ปี ลดลงจากปี 2561 จำนวน 7.44 ตัน/ปี⁽²⁾ แต่ยังคงขาดการศึกษาข้อมูลความรู้ทัศนคติ และพฤติกรรมการกำจัดขยะมูลฝอยของประชาชนว่ามีการเปลี่ยนแปลงไปหรือไม่

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษา ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการกำจัดขยะมูลฝอยของประชาชน อำเภอบางกล่ำ จังหวัดสงขลา เพื่อจะได้นำข้อมูลที่ได้ไปวางแผนการดำเนินงานในการจัดการขยะมูลฝอยในอำเภอบางกล่ำให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นในการลดขยะมูลฝอยต่อไป ดังนั้น การศึกษาครั้งนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาความรู้ ทัศนคติ พฤติกรรมเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชน อำเภอบางกล่ำ จังหวัดสงขลา และ 2) เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่าง ความรู้ ทัศนคติและพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชน อำเภอบางกล่ำ จังหวัดสงขลา

วิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง ความรู้ ทัศนคติและพฤติกรรมในการจัดการขยะมูลฝอย อำเภอบางกล่ำ จังหวัดสงขลา และใช้ระยะเวลาในการเก็บข้อมูลตั้งแต่เดือนตุลาคม 2562 – ธันวาคม พ.ศ. 2562

ประชากร คือ ประชาชนในเขตอำเภอบางกล่ำ จังหวัดสงขลา ที่มีอายุ 15 ปีขึ้นไป ซึ่งอาศัยอยู่ใน 4 ตำบล 36 หมู่บ้าน จำนวน 8,864 หลังคาเรือน มีประชากร จำนวนทั้งสิ้น 26,219 คน ณ วันที่ 30 กันยายน 2562⁽²⁾

กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่คัดเลือกเป็นตัวแทนประชากรได้มาจากการใช้สูตรประมาณค่าตัวอย่างประชากรของ ทาโรยามาเน⁽³⁾ กำหนดความคลาดเคลื่อน

เท่ากับ 0.05 จากจำนวนประชากรที่มีอายุ 15 ปีขึ้นไปทั้งสิ้น 26,219 คน ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 394 คน

สูตรการคำนวณขนาดตัวอย่าง

$$n = N / (1 + Ne^2)$$

n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = จำนวนประชากรทั้งหมด

e = ค่าความคลาดเคลื่อนที่ใช้ในงานวิจัย

$$n = 26,219 / (1 + 26,219 (0.05)^2)$$

$$= 393.97 \text{ (394 คน)}$$

โดยมีเกณฑ์การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง คือ มีอายุ 15 ปีขึ้นไป เป็นผู้ที่สามารถอ่านเข้าใจภาษาไทยและสามารถกรอกแบบสอบถามด้วยตนเองได้ และสมัครใจเข้าร่วมโครงการวิจัย

การสุ่มตัวอย่าง มีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Multistage random sampling) โดยแบ่งจำนวนตัวอย่างทั้งหมด 394 คน โดยการคำนวณสัดส่วนไม่เท่ากัน จากจำนวนตำบลทั้งหมด 4 ตำบล โดยมีสูตรคำนวณ $(n/N) \times N_i$
n = จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด, N = จำนวนประชากรทั้งหมด, N_i = จำนวนประชากรในแต่ละตำบล ได้ขนาดตัวอย่างจากจำนวนประชากรในแต่ละตำบลดังนี้

- ตำบลท่าช้าง จำนวนประชากรที่มีอายุ 15 ปีขึ้นไปทั้งหมด 17,776 คน คำนวณขนาดตัวอย่างได้ 267 คน

- ตำบลบางกล่ำ จำนวนประชากรที่มีอายุ 15 ปีขึ้นไปทั้งหมด 2,931 คน คำนวณขนาดตัวอย่างได้ 44 คน

- ตำบลบ้านหาร จำนวนประชากรที่มีอายุ 15 ปีขึ้นไปทั้งหมด 3,560 คน คำนวณขนาดตัวอย่างได้ 53 คน

- ตำบลแม่athom จำนวนประชากรที่มีอายุ 15 ปีขึ้นไปทั้งหมด 1,952 คน คำนวณขนาดตัวอย่างได้ 29 คน

เมื่อได้กลุ่มตัวอย่างแต่ละตำบลแล้ว กำหนดหมู่บ้านตัวแทนจาก 4 ตำบล 36 หมู่บ้าน โดยจำนวน 3 หมู่บ้าน จับฉลากเลือกหมู่บ้านตัวแทนมา 1 หมู่บ้าน และแบ่งกลุ่มตัวอย่างในแต่ละหมู่บ้านโดยการคำนวณสัดส่วนไม่เท่ากันในแต่ละหมู่บ้าน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเอง โดยศึกษาจากตำรา เอกสาร รายงาน การวิจัยที่เกี่ยวข้อง และปรึกษาผู้ทรงคุณวุฒิในเรื่องดังกล่าว ให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์และตัวแปรที่จะศึกษาทั้งหมด ประกอบด้วย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลลักษณะส่วนบุคคล จำนวน 7 ข้อ เป็นแบบเลือกคำตอบและ/หรือเติมข้อความในช่องว่าง

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความรู้เรื่อง “การจัดการขยะมูลฝอย” จำนวน 10 ข้อ เป็นแบบเลือกตอบ 2 ตัวเลือก คือ ใช่ และ ไม่ใช่ โดยผู้ตอบแบบสอบถามเลือกตอบเพียง 1 คำตอบ ซึ่งในแต่ละข้อตอบคำถามถูกได้ 1 คะแนน และ ตอบคำถามผิดได้ 0 คะแนน

เกณฑ์การแปลผลระดับความรู้ โดยการจัดระดับคะแนนได้ดัดแปลงมาจากหลักเกณฑ์และวิธีประเมินผลการศึกษา แบ่งออกเป็น 3 ระดับ⁽⁴⁾ ดังนี้ ความรู้การจัดการขยะมูลฝอยระดับดี (ร้อยละ 80 – 100) ระดับปานกลาง (ร้อยละ 60 – 79) ระดับต่ำ (ร้อยละ 0 – 59)

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามทัศนคติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน จำนวน 10 ข้อ เป็นแบบคำถามปลายปิด ใช้มาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ของลิเคิร์ต (Likert scale) มี 3 ระดับ (เห็นด้วย ไม่แน่ใจ และไม่เห็นด้วย)

ส่วนที่ 4 แบบสอบถามพฤติกรรมกาจัดขยะมูลฝอยในชุมชน จำนวน 20 ข้อ เป็นแบบคำถามปลายปิด ใช้มาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ของลิเคิร์ต (Likert scale) มี 3 ระดับ ซึ่งในแต่ละระดับมีความหมาย ดังนี้ มาก (ปฏิบัติกิจกรรมนั้น 5-7 วันต่อสัปดาห์) ปานกลาง (ปฏิบัติกิจกรรมนั้น 3-4 วันต่อสัปดาห์) และน้อย (ปฏิบัติกิจกรรมนั้น 1-2 วันต่อสัปดาห์)

เกณฑ์การแปลผลระดับทัศนคติ และพฤติกรรมกาจัดขยะมูลฝอยชุมชน ของกลุ่มตัวอย่างแบ่งช่วงการแปลตามหลักการของการแบ่งอันตรภาค

ชั้น (Class interval) โดยใช้หลักค่าสูงสุดลบด้วยค่าต่ำสุดแล้วหารด้วยจำนวนช่วงหรือระดับการวัด⁽⁵⁾ แบ่งออกเป็น 3 ระดับ จึงได้เกณฑ์การแปลผล ดังนี้ ระดับดี (2.34 – 3.00 คะแนน) ระดับปานกลาง (1.67 – 2.33 คะแนน) และ ระดับต่ำ (1.00 – 1.66 คะแนน)

การพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษาครั้งนี้ ได้เสนอโครงร่างวิจัยผ่านการพิจารณา เห็นชอบจากคณะกรรมการประเด็นจริยธรรมทางการวิจัย เลขที่ RECPTN No.6/63 จากสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสงขลา ผู้วิจัยทำการแนะนำตัว บอกวัตถุประสงค์การวิจัย และการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ พร้อมทั้งอธิบายให้กลุ่มตัวอย่างทราบอย่างชัดเจนว่าการให้ข้อมูลไม่มีผลกระทบใด ๆ ต่อกลุ่มตัวอย่างทั้งทางร่างกาย จิตใจ ตลอดจนการปฏิบัติงาน และสามารถที่จะปฏิเสธหรือยุติจากการเป็นกลุ่มตัวอย่างได้หากไม่พร้อม โดยมีผลกระทบใด ๆ ต่อกลุ่มตัวอย่าง และการรายงานผลการวิจัย ตลอดจนการนำเสนอผลการวิจัย จะไม่มีชื่อหรือรายละเอียดที่จะเป็นการเปิดเผยกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย และผลการวิจัยจะนำเสนอในภาพรวม

การวิเคราะห์ข้อมูล ข้อมูลทั่วไป วิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงพรรณนา และวิเคราะห์ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมกาจัดขยะมูลฝอยด้วยสถิติสหสัมพันธ์เพียร์สัน

ผลการศึกษา

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 68.80 อยู่ในช่วงอายุ 41-50 ปี ร้อยละ 33.70 อายุเฉลี่ย 33.70 ปี สถานภาพสมรส ร้อยละ 77.70 นับถือศาสนาพุทธ ร้อยละ 53.30 จบการศึกษาระดับประถมศึกษา ร้อยละ 37.30 ประกอบอาชีพเกษตรกรกรรมมาการศึกษา ร้อยละ 39.10 ได้รับความรู้และข้อมูลการคัดแยกขยะทุกคน และส่วนใหญ่จะได้รับความรู้ และข้อมูลการคัดแยกขยะจากโทรทัศน์ และป้ายประชาสัมพันธ์ ร้อยละ 67.80 ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 คุณลักษณะประชากรของประชาชน
อำเภอบางกล่ำ จังหวัดสงขลา (n = 394)

ข้อมูลคุณลักษณะทางประชากร	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	123	31.20
หญิง	271	68.80
อายุ (ปี)		
น้อยกว่า 30 ปี	29	7.40
31 – 40 ปี	91	23.10
41 - 50 ปี	133	33.70
51 - 60 ปี	85	21.60
60 ปีขึ้นไป	56	14.20
สถานภาพ		
โสด	49	12.40
สมรส	306	77.70
หย่าร้าง/แยกกันอยู่	24	6.10
หม้าย	15	3.80
ศาสนา		
พุทธ	210	53.30
อิสลาม	184	46.70
ระดับการศึกษา		
ไม่ได้รับการศึกษา	19	4.80
ประถมศึกษา	147	37.30
มัธยมศึกษา	141	35.80
อนุปริญญา/ปวส.หรือเทียบเท่า	33	8.40
ปริญญาตรีหรือสูงกว่า	54	13.70
อาชีพ		
ไม่ได้ประกอบอาชีพ	39	9.90
เกษตรกรรม	154	39.10
รับจ้างทั่วไป	96	24.40

ตารางที่ 1 คุณลักษณะประชากรของประชาชน อำเภอ
บางกล่ำ จังหวัดสงขลา (n = 394) (ต่อ)

ข้อมูลคุณลักษณะทางประชากร	จำนวน	ร้อยละ
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	95	24.10
รับราชการ	10	2.50
การได้รับความรู้ และ ข้อมูลการคัดแยกขยะ		
ไม่ได้รับความรู้	0	0.00
ได้รับความรู้	394	100.00
-โทรทัศน์	267	67.80
-เอกสาร/แผ่นพับ	59	15.00
-ป้ายประชาสัมพันธ์	267	67.80
-สื่ออินเทอร์เน็ต	135	34.30
-เจ้าหน้าที่	232	58.90
-เพื่อนบ้าน	101	25.60
-ประชุม/อบรม	175	44.40
กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความรู้การจัดการขยะมูลฝอยโดยรวมในระดับดี ($\bar{x} \pm SD.$; 80.91 ± 11.59) เมื่อจำแนกรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยคะแนนมากที่สุด คือ ข้อที่ 3 เศษผัก เปลือกผลไม้ เศษอาหาร ใบไม้ เศษเนื้อสัตว์ เป็นขยะย่อยสลาย (99.00 ± 10.00) รองลงมา คือ ข้อที่ 2 ขยะมูลฝอย แบ่งได้ จำนวน 4 ประเภท ได้แก่ ขยะย่อยสลาย ขยะรีไซเคิล ขยะอันตราย และขยะทั่วไป (98.20 ± 13.20) และข้อที่ 1 ขยะ คือ เศษกระดาก เศษผ้า เศษอาหาร เศษวัสดุ กระจกพลาสติก ภาชนะที่ใส่อาหาร แก้ว วัสดุสัตว์ ขากสัตว์ มูลฝอยติดเชื้อ มูลฝอยที่เป็นพิษ (94.40 ± 23.00) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีความรู้อยู่ในระดับต่ำ คือ ข้อที่ 6 ขยะทั่วไป เป็นขยะย่อยสลายยากและไม่คุ้มค่าสำหรับการนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ (24.40 ± 43.00) และข้อที่ 10 การใช้งานขวดน้ำอัดลมขนาดลิตร ต้มหมกก็นำขวดไปใส่น้ำเปล่าแทน เป็นการลดปริมาณขยะ (55.60 ± 49.80) ดังแสดงในตารางที่ 2		

ตารางที่ 2 ความรู้การจัดการขยะมูลฝอย (n = 394)

ความรู้การจัดการขยะมูลฝอย	χ	SD	แปลผล
1. ขยะ คือ เศษกระดาษ เศษผ้า เศษอาหาร เศษวัสดุ ถุงพลาสติก ภาชนะที่ใส่อาหาร แก้ว มูลสัตว์ ชากสัตว์ มูลฝอยติดเชื้อ มูลฝอยที่เป็นพิษ	94.40	23.00	ดี
2. ขยะมูลฝอย แบ่งได้ จำนวน 4 ประเภท ได้แก่ ขยะย่อยสลาย ขยะรีไซเคิล ขยะอันตราย และขยะทั่วไป	98.20	13.20	ดี
3. เศษผัก เปลือกผลไม้ เศษอาหาร ใบไม้ เศษเนื้อสัตว์ เป็นขยะย่อย สลาย สามารถนำมาหมักทำปุ๋ยได้	99.00	10.00	ดี
4. แก้ว กระดาษ เศษพลาสติก กล่องเครื่องดื่มแบบ UHT กระป๋องเครื่องดื่ม เศษโลหะ อะลูมิเนียม ยางรถยนต์ เป็นขยะที่นำ กลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ได้	90.60	29.20	ดี
5. ถ่านไฟฉาย หลอดฟลูออเรสเซนต์ แบตเตอรี่โทรศัพท์เคลื่อนที่ ภาชนะบรรจุสารกำจัดศัตรูพืช กระป๋องสเปรย์บรรจุสีหรือสารเคมี ไม่ใช่ขยะอันตราย	81.50	38.90	ดี
6. ขยะทั่วไป เป็นขยะย่อยสลายยากและไม่คุ้มค่าสำหรับการนำกลับมาใช้ ประโยชน์ใหม่ เช่น พลาสติกที่ห่อใส่ขนม ถุงพลาสติกบรรจุผงซักฟอก พลาสติกห่อลูกอม ของบะหมี่กึ่งสำเร็จรูป ถุงพลาสติกเปื้อนเศษอาหาร พลัอยเปื้อนอาหาร	24.40	43.00	ต่ำ
7. การลดปริมาณขยะให้น้อยลง โดยใช้วิธีการนำวัสดุ/ผลิตภัณฑ์ที่ ยังสามารถใช้งานได้ กลับมาใช้ซ้ำ	90.60	29.20	ดี
8. ถ่านไฟฉาย หลอดฟลูออเรสเซนต์ แบตเตอรี่โทรศัพท์เคลื่อนที่ เป็นขยะรีไซเคิล สามารถนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ได้	86.00	34.70	ดี
9. การกำจัดขยะ โดยวิธีการเผาเป็นวิธีที่ดีที่สุด	88.80	31.50	ดี
10. การใช้งานขวดน้ำอัดลมขนาดลิตร ต้มหมกก็นำขวดไปใส่น้ำเปล่าแทน เป็นการลดปริมาณขยะ	55.60	49.80	ต่ำ
รวม	80.91	11.59	ดี

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระดับทัศนคติการจัดการขยะมูลฝอยโดยรวมในระดับดี (2.46 ± 0.31) เมื่อจำแนกรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยคะแนนมากที่สุด คือ ข้อที่ 1 การคัดแยกขยะเป็นหน้าที่ของทุกคนในชุมชน (2.97 ± 0.21) รองลงมา คือ ข้อที่ 5 มีการจัดอบรมให้ความรู้วิธีการการคัดแยกขยะอย่างถูกวิธีและนำขยะมูลฝอยเศษวัสดุมาใช้ใหม่ (2.87 ± 0.36) และ

ข้อที่ 6 การลดปริมาณขยะมูลฝอยจะต้องใช้ภาชนะที่ใช้แทนถุงพลาสติก (2.87 ± 0.36) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีทัศนคติอยู่ในระดับต่ำ คือ ข้อที่ 3 การจัดให้มีถังขยะแต่ละประเภทเป็นหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (1.45 ± 0.67) และข้อที่ 2 การจัดเก็บขยะเป็นหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (1.52 ± 0.74) ดังแสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ทศนคติการจัดการขยะมูลฝอย (n = 394)

ทศนคติการจัดการขยะมูลฝอย	$\bar{x}$	SD	แปลผล
1. การคัดแยกขยะเป็นหน้าที่ของทุกคนในชุมชน	2.97	0.21	ดี
2. การจัดเก็บขยะเป็นหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	1.52	0.74	ต่ำ
3. การจัดให้มีถังขยะแต่ละประเภทเป็นหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	1.45	0.67	ต่ำ
4. การแก้ปัญหาขยะในชุมชนเป็นหน้าที่ของหน่วยงานทางราชการเท่านั้น	2.44	0.74	ดี
5. มีการจัดอบรมให้ความรู้วิธีการคัดแยกขยะอย่างถูกวิธีและนำขยะมูลฝอยเศษวัสดุมาใช้ใหม่	2.87	0.36	ดี
6. การลดปริมาณขยะมูลฝอยจะต้องใช้ภาชนะที่ใช้แทนถุงพลาสติก	2.86	0.39	ดี
7. ก่อนนำขยะไปเผาทำลายทุกครั้งไม่จำเป็นต้องคัดแยกขยะ	2.47	0.84	ดี
8. การคัดแยกขยะทำให้ปริมาณขยะลดน้อยลง	2.83	0.51	ดี
9. ท่านจะเลือกซื้ออาหารที่ใช้ภาชนะบรรจุ เช่น ถุงพลาสติก กล่องโฟม	2.58	0.73	ดี
10. การทิ้งขยะลงในคูน้ำ แม่น้ำ ลำคลอง จะไม่ทำให้หน้าเน่าเสีย	2.62	0.76	ดี
โดยรวม	2.46	0.31	ดี

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระดับพฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยโดยรวมอยู่ในระดับดี (2.41 ± 0.32) เมื่อจำแนกรายด้าน พบว่า ด้านที่มีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยอยู่ในระดับดี คือ ด้านการนำขยะมูลฝอยเศษวัสดุมาใช้ แปรรูป (2.61 ± 0.40) และด้านการลดปริมาณขยะมูลฝอย (2.47 ± 0.41) ส่วนด้านการนำขยะมูลฝอยเศษวัสดุมาใช้ใหม่ (2.22 ± 0.47) อยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับ

เมื่อจำแนกรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยคะแนนมากที่สุด คือ ข้อที่ 8 ได้คัดแยกขยะ เช่น แก้ว พลาสติก กระดาษ ฯลฯ ไว้เพื่อขาย (2.76 ± 0.44) รองลงมา คือ ข้อที่ 3 เลือกซื้อสินค้า เช่น น้ำยาล้างจาน และน้ำยาปรับผ้านุ่ม แบบชนิดเติม เพื่อช่วยลดปริมาณขยะ (2.59 ± 0.51) และข้อที่ 6 หลีกเลี่ยงการใช้ผลิตภัณฑ์พลาสติก กล่องโฟม เพื่อลดปัญหาขยะและสิ่งแวดล้อมในชุมชน (2.59 ± 0.58) ตามลำดับ ส่วนพฤติกรรมที่อยู่ในระดับปานกลาง ข้อที่มีค่าเฉลี่ยคะแนนน้อยที่สุด คือ ข้อที่ 6 นำขวดพลาสติก กระป๋อง ฯ นำมาประดิษฐ์เป็นสิ่งของต่าง ๆ เพื่อใช้

ประโยชน์ในครัวเรือน (2.02 ± 0.58) รองลงมา ข้อที่ 5 นำถุงพลาสติก ที่ได้จากการใส่ของใช้ในการซื้อสินค้า และอาหาร นำมาใช้ต่อ (2.22 ± 0.75) และ ข้อที่ 1 นำภาชนะ เช่น ตะกร้า ปิ่นโต ถังผ้า หรือภาชนะอื่น ๆ ไปใช้แทนถุงพลาสติกในการไปซื้อของในตลาด (2.26 ± 0.57) ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 4

ความสัมพันธ์ระหว่าง ความรู้ ทศนคติและพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยพบว่า ความรู้มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมในการจัดการขยะมูลฝอย ($r = 0.130$, $p\text{-value} = 0.010$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และพบว่าทศนคติไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอย ($r = 0.030$, $p\text{-value} = 0.554$) ดังตารางที่ 5

อภิปรายผล

จากผลการวิจัย ความสัมพันธ์ระหว่าง ความรู้ ทศนคติและพฤติกรรมในการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชน อำเภอบางกล่ำ จังหวัดสงขลา ผลการศึกษาได้อภิปรายผลได้ ดังนี้

ตารางที่ 4 พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอย (n =394)

พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอย	$\bar{x}$	SD	แปลผล
การลดปริมาณขยะมูลฝอย	2.47	0.41	ดี
1. ท่านจะนำภาชนะ เช่น ตะกร้า ปิ่นโต ถุงผ้า หรือภาชนะอื่น ๆ ไปใช้แทนถุงพลาสติกในการไปซื้อของในตลาด	2.26	0.57	ปานกลาง
2. ครั้วเรือนของท่านเลือกใช้อุปกรณ์ที่มีอายุการใช้งานนานในการใส่ของใช้และมีความคงทนถาวร	2.55	0.51	ดี
3. ท่านจะเลือกซื้อสินค้า เช่น น้ำยาล้างจาน และน้ำยาปรับผ้านุ่มแบบชนิดเติม เพื่อช่วยลดปริมาณขยะ	2.59	0.69	ดี
ด้านการนำขยะมูลฝอยเศษวัสดุมาใช้ใหม่	2.22	0.47	ปานกลาง
4. ท่านนำวัสดุที่ใส่ของกินของใช้ เช่น ขวดโหลกาแฟ ขวดน้ำอัดลม มาล้างทำความสะอาด เพื่อนำกลับมาใช้เป็นวัสดุใส่ของ และขวดใส่น้ำดื่ม	2.31	0.59	ปานกลาง
5. ท่านมักนำถุงพลาสติก ที่ได้จากการใส่ของใช้ในการซื้อสินค้า และอาหาร นำมาใช้ต่อ	2.22	0.75	ปานกลาง
6. ท่านนำขวดพลาสติก กระป๋อง ฯ นำมาประดิษฐ์เป็นสิ่งของต่าง ๆ เพื่อใช้ประโยชน์ในครัวเรือน	2.02	0.58	ปานกลาง
7. ท่านจะนำของใช้ที่ชำรุด บางอย่างสามารถซ่อมแซมได้ จะนำมาซ่อมแซมเพื่อนำกลับมาใช้ใหม่	2.32	0.44	ปานกลาง
ด้านการนำขยะมูลฝอยเศษวัสดุหมุนเวียนมาใช้แปรรูป	2.61	0.40	ดี
8. ท่านได้คัดแยกขยะ เช่น แก้ว พลาสติก กระดาษ ฯลฯ ไว้เพื่อขาย	2.76	0.44	ดี
9. ท่านนำขยะมูลฝอยสด หรือ เศษอาหาร มาหมักทำปุ๋ย	2.49	0.64	ดี
10. ท่านพยายามหลีกเลี่ยงการใช้ผลิตภัณฑ์พลาสติก กล่องโฟม เพื่อลดปัญหาขยะ และสิ่งแวดล้อมในชุมชน	2.59	0.58	ดี
พฤติกรรมโดยรวม	2.41	0.32	ดี

ตารางที่ 5 ความสัมพันธ์ระหว่าง ความรู้ ทัศนคติและพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอย

ตัวแปร	พฤติกรรม	
	Correlation*	p-value
ความรู้	0.130	0.010
ทัศนคติ	0.030	0.554

* Pearson correlation

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระดับความรู้การจัดการขยะมูลฝอยโดยรวมในระดับดี ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากในปัจจุบันมีสื่อในการประชาสัมพันธ์ และให้ความรู้มากมาย ได้แก่ วิทยุ โทรทัศน์ ป้ายประชาสัมพันธ์ อินเทอร์เน็ต ฯ ที่กลุ่มตัวอย่างสามารถรับข้อมูลชุดความรู้เกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย ประกอบกับการดำเนินงานของอำเภอบางกล้าได้มีการประชาสัมพันธ์ และดำเนินการอบรมให้ความรู้แก่นำ

อสม. ประชาชนอย่างต่อเนื่องในทุกตำบล และหมู่บ้าน และจากผลการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ได้รับความรู้ และข้อมูลการคัดแยกขยะ จากโทรทัศน์ และป้ายประชาสัมพันธ์ สอดคล้องกับการศึกษาความรู้ ทักษะและพฤติกรรมในการจัดการขยะมูลฝอยของ ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองควนลัง อำเภอกาบัง จังหวัดสงขลา⁽⁶⁾ การศึกษาพฤติกรรมในการจัดการขยะ มูลฝอยในชุมชนเทศบาลตำบลโคกกรวด⁽⁷⁾ และการศึกษาความรู้ ทักษะและพฤติกรรมในการจัดการขยะ มูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองเหียง อำเภอพนมสนธิคม จังหวัดชลบุรี⁽⁸⁾ พบว่า ประชาชนมีความรู้การจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือน อยู่ในระดับสูง แต่ไม่สอดคล้องกับการศึกษา ความรู้ ทักษะและพฤติกรรมในการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขต เทศบาลตำบลจันจว้า อำเภอมะนัง จังหวัดเชียงราย⁽⁹⁾ การศึกษาความรู้ พฤติกรรมในการจัดการขยะของ ประชาชน และคุณภาพการบริการในการจัดการขยะ ขององค์การบริหารส่วนตำบล เหล่ายาว ตำบลบ้ำโง่ง จังหวัดลำพูน⁽¹⁰⁾ และการศึกษาความรู้ ทักษะและ พฤติกรรมในการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนใน เขตเทศบาล ตำบลตาดทอง อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร⁽¹¹⁾ พบว่า ความรู้ในการจัดการขยะ มูลฝอยโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระดับทัศนคติเกี่ยวกับการ จัดการขยะมูลฝอยโดยรวมในระดับดี โดยประเด็นที่ เห็นด้วยมากที่สุด คือ การคัดแยกขยะเป็นหน้าที่ของ ทุกคนในชุมชน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ปัญหาการจัดการขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นในปัจจุบันส่งผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของกลุ่มตัวอย่างโดยตรง ซึ่งการ ประชาสัมพันธ์ อบรมให้ความรู้ และณรงค์เกี่ยวกับการ คัดแยกขยะของหน่วยงานราชการในอำเภอบางกล่ำ ส่งผลให้การคัดแยกขยะในครัวเรือนมีประสิทธิภาพ มากขึ้น และกลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติที่ดีในเรื่องดังกล่าว

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้สอดคล้องกับการศึกษาความรู้ ทักษะและพฤติกรรมในการจัดการขยะมูลฝอยของ ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองควนลัง อำเภอกาบัง

จังหวัดสงขลา⁽⁶⁾ พบว่า มีทัศนคติในการจัดการขยะ มูลฝอยในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง การศึกษาพฤติกรรม การจัดการขยะมูลฝอยในชุมชนเทศบาลตำบลโคก กรวด⁽⁷⁾ พบว่า ประชาชนมีทัศนคติเกี่ยวกับการจัดการ ขยะมูลฝอย อยู่ในระดับดี ร้อยละ 58.72 การศึกษา ความรู้ ทักษะและพฤติกรรมในการจัดการขยะ มูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองเหียง อำเภอพนมสนธิคม จังหวัดชลบุรี⁽⁸⁾ พบว่า ทัศนคติในการ จัดการขยะมูลฝอยโดยรวมอยู่ในระดับดีมาก และการ ศึกษาความรู้ พฤติกรรมในการจัดการขยะของประชาชน และคุณภาพการบริการในการจัดการขยะของ องค์การบริหารส่วนตำบล เหล่ายาว ตำบลบ้ำโง่ง จังหวัดลำพูน⁽¹⁰⁾ พบว่า มีทัศนคติในการจัดการขยะ มูลฝอยในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง

กลุ่มตัวอย่างมีระดับพฤติกรรมการจัดการขยะ มูลฝอยโดยรวมในระดับดี เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยอยู่ใน ระดับดี คือ ด้านการนำขยะมูลฝอยเศษวัสดุมาใช้ แปรรูป และด้านการลดปริมาณขยะมูลฝอย ทั้งนี้อาจ เนื่องมาจาก อำเภอบางกล่ำ มีการณรงค์ และขอ ความร่วมมือให้ประชาชนมีการคัดแยกขยะก่อนทิ้งลง ถังขยะ และมีการส่งเสริมให้มีการนำขยะไปจำหน่าย เพื่อสร้างรายได้ ส่งผลให้พฤติกรรมการคัดแยกขยะ เช่น แก้ว พลาสติก กระดาษ ฯลฯ ไว้เพื่อขาย และ พยายามหลีกเลี่ยงการใช้ผลิตภัณฑ์พลาสติก กล่องโฟม เพื่อลดปัญหาขยะ และสิ่งแวดล้อมในชุมชน อยู่ใน ระดับที่ดีด้วย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้สอดคล้องกับการศึกษา ความรู้ ทักษะและพฤติกรรมในการจัดการขยะมูลฝอยของ ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองควนลัง อำเภอกาบัง จังหวัดสงขลา⁽⁶⁾ ความรู้ ทักษะและพฤติกรรมในการ จัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาล ตำบลจันจว้า อำเภอมะนัง จังหวัดเชียงราย⁽⁹⁾ การศึกษา ความรู้ ทักษะและพฤติกรรมในการจัดการขยะ มูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาล ตำบลตาดทอง อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร⁽¹¹⁾ และการศึกษา

พฤติกรรมกำจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเกาะช้าง อำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด⁽¹²⁾ พบว่า พฤติกรรมกำจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในภาพรวมอยู่ในระดับดี

ส่วนด้านการนำขยะมูลฝอยเศษวัสดุมาใช้ใหม่ อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าคะแนนน้อยที่สุด คือ การนำขวดพลาสติก กระจกบ่อ ฯ นำมาประดิษฐ์เป็นสิ่งของต่าง ๆ เพื่อใช้ประโยชน์ในครัวเรือน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการณรงค์และอบรมให้ความรู้ของหน่วยงานราชการอำเภอ บางกลุ่ม ส่วนใหญ่จะให้ความรู้การคัดแยกขยะมูลฝอย ดังนั้นควรมีการส่งเสริม และกระตุ้นให้ประชาชน มีการนำขยะมูลฝอยหรือเศษวัสดุมาใช้ใหม่ โดยการจัดทำเป็นโครงการอบรมให้ความรู้การนำมาประดิษฐ์เป็นสิ่งของต่าง ๆ เพื่อใช้ประโยชน์ในครัวเรือน และสามารถนำไปจำหน่าย เพื่อสร้างรายได้ให้แก่ชุมชนต่อไป

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้สอดคล้องกับการศึกษา พฤติกรรมกำจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านด่าน อำเภอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว⁽¹³⁾ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมด้านการนำขยะมูลฝอย เศษวัสดุมาใช้ใหม่ อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า พฤติกรรมที่อยู่ระดับน้อย คือ ทำนบกักใช้วัสดุที่สามารถนำกลับมาใช้ใหม่ได้ และขยะที่เป็นวัสดุโลหะ ทำนบกักกลับมาใช้เป็นเครื่องประดับและของใช้ในครัวเรือน แต่ไม่สอดคล้องกับการศึกษา ความรู้ ทักษะและพฤติกรรมในการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองเหียง อำเภอพนสนิมคม จังหวัดชลบุรี⁽⁸⁾ และ พบว่า ประชาชนมีพฤติกรรมเกี่ยวกับการจัดการมูลฝอยด้านการนำกลับมาใช้ใหม่ อยู่ในระดับดีมาก

ความรู้มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมในการจัดการขยะมูลฝอยของกลุ่มตัวอย่าง ($r = 0.130$, $p\text{-value} = 0.010$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดที่กล่าวไว้ว่า “ความรู้เป็นการรับรู้เบื้องต้น ซึ่งบุคคลส่วนมากจะได้รับผ่านประสบการณ์ โดยจะส่งผลต่อพฤติกรรมที่แสดงออกของมนุษย์”⁽¹⁴⁾

สอดคล้องกับการศึกษาความรู้ ทักษะและพฤติกรรม ในการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองควนลัง อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา⁽⁶⁾ การศึกษาความรู้ ทักษะและพฤติกรรมในการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองเหียง อำเภอพนสนิมคม จังหวัดชลบุรี⁽⁸⁾ และการศึกษาพฤติกรรมกำจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเกาะช้าง อำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด⁽¹²⁾ พบว่า ความรู้มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรม ในการจัดการขยะมูลฝอย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ทักษะไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมในการจัดการขยะมูลฝอยของกลุ่มตัวอย่าง ($r = 0.030$, $p\text{-value} = 0.554$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับการศึกษา ความรู้ ทักษะและพฤติกรรมในการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองควนลัง อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา⁽⁶⁾ การศึกษาความรู้ ทักษะและพฤติกรรมในการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองเหียง อำเภอพนสนิมคม จังหวัดชลบุรี⁽⁸⁾ และการศึกษา พฤติกรรมกำจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเกาะช้าง อำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด⁽¹²⁾ พบว่า ทักษะมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมในการจัดการขยะมูลฝอย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากงานวิจัย

จากการศึกษาดังกล่าว พบว่า ด้านการนำขยะมูลฝอยเศษวัสดุมาใช้ใหม่ อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าคะแนนน้อยที่สุด คือ การนำขวดพลาสติก กระจกบ่อ ฯ นำมาประดิษฐ์เป็นสิ่งของต่าง ๆ เพื่อใช้ประโยชน์ในครัวเรือน ดังนั้นเจ้าหน้าที่สาธารณสุข และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรมีการส่งเสริม และกระตุ้นให้ประชาชน มีการนำขยะมูลฝอยหรือเศษวัสดุมาใช้ใหม่ โดยการจัดทำเป็นโครงการอบรมให้ความรู้การนำมาประดิษฐ์เป็นสิ่งของต่าง ๆ เพื่อใช้ประโยชน์ในครัวเรือน และสามารถนำไปจำหน่าย เพื่อสร้างรายได้ให้แก่ชุมชนต่อไป

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมในการหารูปแบบการจัดการขยะของชุมชน เพื่อจะได้รูปแบบการจัดการขยะที่ตรงกับความต้องการของชุมชน และนำข้อมูลไปวางแผนการดำเนินงานในการจัดการขยะของชุมชนต่อไป

2. เนื่องจากอำเภอบางกล่ำได้มีนโยบาย และการดำเนินการจัดการขยะอย่างต่อเนื่อง ดังนั้นควรมีการศึกษาการประเมินผลกระทบของการจัดการขยะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอบางกล่ำ เพื่อจะได้นำข้อมูลมาใช้ประโยชน์ในการวางแผนการจัดการขยะต่อไป

เอกสารอ้างอิง

1. Pollution Control Department. Advancing Partnership for Sustainability in Thailand: [Internet] 2019. [Cited 20 October, 2019]. Diabetes. Available from:<http://www.pcd.go.th>.
2. Bang Klam Public Health Office. Report Operating Result: 2019.
3. Yamane, T. Statistics: An Introductory Analysis. (Third edition). New York. Harper and Row: 1973.
4. Chanco, S. Measurement and Evaluation. Bangkok, Good Printing Co.,Ltd : 1999.
5. Best, J.W., & Kanh, J.V. Research in education. Sixth edition. New Delhi India: Plentice-Hall.; 1989.
6. Kaewprayoon, S. Knowledge, Attitudes and Behaviour in Household Waste Management of People in Khuanlang Municipality, Hat Yai District, Songkhla Province. A minor Thesis Submitted in Partial Fulfillment, of The Requirements for the Master, of Public Administration Degree in Public and Private Management. Hatyai University: 2015.

7. Yotsungnin, Y., Rattanawong, W., Jandaon, N. A study of Solid Waste Management Behavior of People in Khok Kruat Subdistrict Municipality. Faculty of Public Health and Health Technology, Nakhonratchasima College, 2015.
8. Rinaksa, P. Knowledge, Attitudes and Behaviour on Waste Management in Nonghieng Sub- District, Amphur Phanatnikom, Chonburi Province: Tienkeaw Liemsuwan, Ph.D. 90 P. 2016.
9. Kainhom, E. The Study of Knowledge, Attitude, and Behavior of the Waste Management of People in the Area of Janjawa Municipality, Mae Chan District, Chiangrai Province. Master of Science in Public Health, Chiang Rai Rajabhat University: 2010.
10. U-chupaj, V. Knowledge and behavior of people in waste management and quality of waste management services of Laoyao Sub-district administrative organization, Ban Hong District, Lamphun province, Master of Public Health, Chiang Mai Rajabhat University : 2018.
11. Vejkama, U., Reanprayoon, P., Pathomsiriwong, W. Knowledge, Attitude and Behavior in Household Waste Management of People in Thadthong Municipality, Yasothon District, Yasothon Province. Research for Sustainable Development, The 4th National Conference, May 31st, Ubonratchathani, Thailand, 2019.
12. Boonpeng, P. People's Behavior toward Solid Waste Management in Koh Chang Municipality, Koh Chang District, Trad Province. Master of Public Administration Hatyai University: 2015.

(Public and Private Management),
Graduate School of Public Administration,
Master of Political Science Program in
Politics and Government, Burapha
University: 2011.

13. Sukchuay, N. Waste management behavior
of people in The residential area of
Bandan municipality in Bandan Sub-District
Municipality, Arunyaphathep District,
Sakaeo Province, Burapha University, 2015.
14. Pirantaowad, O. Communication for
persuasion (four edition). Bangkok;
Chulalongkorn University, 2006.